

44983 Klacht over onvoldoende ondersteuning bij spelling en rekenen. De school had de ondersteuning meer planmatig moeten aanbieden.

ADVIES

inzake de klacht van:

[klaagster], wonende te [woonplaats], moeder van [leerling], klaagster

tegen

[directeur] van [school] te [vestigingsplaats], verweester
gemachtigde: mevrouw mr. J.F.H. Terpstra

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 3 april 2023, aangevuld op 20 juni 2023 heeft klaagster een klacht ingediend tegen verweester. Het secretariaat van de Commissie heeft met partijen overlegd over de mogelijkheid tot klachtbehandeling door het schoolbestuur, mediation of formele klachtbehandeling door de Commissie. Dit heeft ertoe geleid dat de klacht is voorgelegd aan de Commissie.

De klacht is als volgt samengevat:

Klaagster klaagt erover dat de school niet tijdig de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van haar dochter voor taal (spelling) en rekenen heeft onderkend. De school heeft haar dochter onvoldoende begeleiding en ondersteuning geboden bij taal en rekenen waardoor zij achterstanden heeft opgelopen op deze gebieden.

Een en ander zoals uiteengezet in het klaagschrift en de bijlagen.

Verweester heeft op 24 juli 2023 een verweerschrift ingediend.

Klaagster heeft op 6 september 2023 schriftelijk gereageerd op het verweerschrift.

De zitting vond plaats op woensdag 13 september 2023 te Utrecht.

Klaagster was samen met haar echtgenoot, vader van [leerling], aanwezig ter zitting.

Verweester was aanwezig, en werd vergezeld door [intern begeleider] en bijgestaan door de gemachtigde.

Onder handhaving van hun standpunten hebben partijen een nadere toelichting gegeven.

Dat wat in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht, is, voor zover relevant, zakelijk in dit advies weergegeven.

2. DE FEITEN

Klaagster is de moeder van [leerling]. [leerling] is ten tijde van de zitting 12 jaar.

Het schooljaar 2022-2023 zat [leerling] in groep 8 van [school] (hierna: de school). Het schooljaar 2023-2024 zit [leerling] in het eerste leerjaar van het voortgezet onderwijs.

Op 11 oktober 2022 heeft een gesprek met het ondersteuningsteam (OT) plaatsgevonden waarbij onder meer de leerkrachten van [leerling] en de orthopedagoog aanwezig waren. Tijdens dit gesprek heeft de vader van [leerling] zijn zorg geuit over de achterstanden van [leerling].

De ouders hebben vanaf begin november 2022 zelf een bijlesdocent ingeschakeld voor het rekenen.

Na een rekenonderzoek op 9 november 2022 door de onderwijscoach van [scholengroep] bleek dat [leerling] een rekenachterstand had van enkele jaren. De zorgen over de achterstand in het rekenen en ook de zorgen over de achterstand in de spelling zijn op 25 november 2022 met school besproken.

Op 19 december 2022 heeft een OT-gesprek plaatsgevonden. Tijdens dit gesprek hebben de leerkrachten, de onderwijscoach en de orthopedagoog met de ouders specifiek het rekenonderzoek besproken. De bijlesdocent die de ouders hadden ingeschakeld, was hierbij aanwezig. [leerling] werkte op dat moment met de methode Rekenroute groep 6.

Op 2 februari 2023 heeft het ECLG [vestigingsplaats] op initiatief van de ouders een dyslexie-onderzoek uitgevoerd bij [leerling]. Daaruit bleek dat zij dyslectisch is en met spelling op het niveau van groep 4 functioneerde.

In de periode van 19 december 2022 tot en met 20 maart 2023 zijn diverse gesprekken gevoerd tussen ouders en leerkrachten, ib'er en orthopedagoog, waarbij de vraag centraal stond hoe het kwam dat de school niet eerder actie had ondernomen en hoe de achterstanden bij rekenen en spelling nog zoveel mogelijk konden worden weggewerkt. Per mail heeft klaagster telkens gereageerd op de gespreksverslagen, de handelingsplannen voor spelling, de afstemming met de bijlesdocente over het rekenen en de voortgang van [leerling].

De ouders hebben in februari 2023 het leerlingdossier opgevraagd en op 14 februari 2023 ontvangen.

Op 22 en op 31 maart 2023 hebben de ouders gesprekken gehad met de voorzitter van het schoolbestuur over de zorgen die zij hebben over de achterstanden van [leerling] en over de ondersteuning die haar wordt geboden door de school.

Klaagster heeft op 5 september 2023 een brief aan verweerster gestuurd waarin de school nalatigheid verweten wordt en waarin zij verzoekt de kosten voor de door de ouders ingeschakelde extra begeleiding te vergoeden.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt van klaagster

Klaagster en de vader van [leerling] hebben al vanaf groep 4 hun twijfels geuit bij de school over de voortgang van [leerling] met spelling en rekenen. De school heeft dit echter nooit serieus opgepakt. Hiermee heeft de school verzuimd [leerling] adequaat te begeleiden. De school heeft nooit onderzocht waarom het rekenen in groep 4 niet goed ging: of de oorzaak hiervan bij een gebrek aan concentratie of bij een gebrekkig begrip lag. De school had op dat moment een rekenplan moeten

opstellen, maar dat is niet gebeurd. Vanaf groep 6 is [leerling] gaan werken met Rekenroute, hier heeft ze tot in groep 8 mee gewerkt. Uit gesprekken en onderzoek van onder andere de bijlesdocent blijkt dat [leerling] al die jaren zeer beperkte vaardigheden heeft geoefend en dat de school haar niet de kerndoelen heeft aangeboden, wat wel wettelijk verplicht is. Ze heeft daarmee op een te laag niveau gewerkt en niet het volledige aanbod van de leerstof gekregen. De school had alle wettelijke kerndoelen moeten aanbieden.

De school heeft ook nooit onderzocht of er sprake was van dyscalculie. Met de bijlesdocent heeft [leerling] in een half jaar tijd drie leerjaren rekenen ingehaald.

Voor de leesproblemen heeft ze jaren ondersteuning gehad in de klas. Op het gebied van spelling is er nauwelijks extra ondersteuning geweest. De ouders hebben tot groep 8 geen informatie gekregen van de school over de specifieke spellingproblemen en de vorderingen. In het leerlingdossier is nauwelijks iets terug te zien over de voortgang en het volgen van het dyslexieprotocol. Het plan van aanpak voor spelling is pas begin groep 8 door de school opgesteld.

Voor spelling had de school extra ondersteuning moeten aanbieden. Tevens had de school het dyslexieprotocol moeten volgen.

Pas in het voorjaar van 2023 heeft de school actie ondernomen en is gekeken hoe de achterstanden in de rest van groep 8 zo veel mogelijk nog weggewerkt konden worden.

Er is jarenlang door school veel aandacht besteed aan de executieve functies. Hier zijn de ouders ook bij betrokken. Dit was echter niet het geval bij het rekenen en de spellingproblemen.

Door klaagster is nooit aangegeven dat er sprake was van een diagnose ASS bij [leerling], zoals de school stelt. Het betrof een mogelijkheid dat ze kenmerken van ADD zou hebben. In overleg met de huisarts is hier medicatie voor gestart. Er is nooit een kinderarts betrokken geweest.

In het kader van de vraag of er mogelijk sprake was van dyslexie is door school nooit met de ouders gesproken over ADD versus dyslexie. Dwangideeën zijn door de school destijds zelf niet herkend. Een gebrek aan zelfvertrouwen sluit dyslexie niet uit en geldt niet als co-morbiditeit.

Het onderzoek eind oktober 2020, waar de ouders destijds het initiatief voor namen is niet via het CJG ingezet en betrof ook niet dyslexie, maar een onderzoek naar executieve functies.

Inmiddels is door het onderzoek op 2 februari 2023 vastgesteld dat [leerling] ernstige dyslexie heeft en geen eenvoudige dyslexie, zoals in het verweer wordt aangegeven.

Er zijn door ouders slechts twee verslagen van het OT ontvangen, in 2019 en 2020.

Standpunt van verweerster

De school heeft de door de school gehanteerde zorgroute voor ondersteuning en begeleiding goed en zorgvuldig gevolgd ten aanzien van [leerling]. De school heeft alle stappen met de ouders doorlopen en hun instemming gehad op de te zetten stappen in de onderwijsondersteuning.

De school heeft de ouders serieus genomen in hun zorgen; dit blijkt uit alle communicatiemomenten met de ouders tijdens de schoolloopbaan van [leerling]. Ook heeft de school alle externe hulpverleners die de ouders zelf hebben ingeschakeld betrokken bij de onderwijsondersteuning.

[leerling] volgde met rekenen een eigen leerlijn. De school heeft ouders gedurende de schoolloopbaan voortdurend op de hoogte gehouden van de extra ondersteuning die aan [leerling] werd geboden. De school heeft alleen geen formeel ontwikkelingsperspectief (opp) voor [leerling] opgesteld. De school ging uit van vertrouwen. Het contact met de ouders was goed. De OT verslagen zijn altijd gedeeld met de ouders en zij hebben ook altijd gelegenheid gehad er op te reageren.

Achteraf gezien had de school er beter aan gedaan om een oppo te stellen, dit te bespreken met ouders en door de ouders te laten ondertekenen.

De school heeft de juiste stappen gevolgd om eventueel dyslexieonderzoek te starten.

De school heeft tijdig de mogelijkheid van dyslexie onderkend en hierin de juiste volgorde bewandeld. De school heeft telkens volgens het meest recente algemene protocol leesproblemen en dyslexie van het Expertisecentrum Nederlands gehandeld.

Vanaf groep 4 heeft de school gesignaleerd dat er mogelijk sprake zou kunnen zijn van dyslexie. Een leerling moet echter oud genoeg zijn om een onderzoek en eventuele behandeling te kunnen starten. Daarnaast moet eerst uitgesloten worden of andere problemen van invloed zijn op de problemen met lezen en spellen.

Bij [leerling] speelde een concentratieprobleem, daarnaast waren er kenmerken van ASS, dwangideeën en gebrek aan zelfvertrouwen. Door de kinderarts is hiervoor begin 2022 medicatie geadviseerd. Het is dan aan de zorgverlener om op basis van de diagnostiek te bepalen of dyslexiebehandeling uitvoerbaar is.

Via het Centrum voor Jeugd en Gezin hebben de ouders een externe aanbieder ingeschakeld die dyslexieonderzoek uit zou voeren. Toen zat [leerling] in groep 7. In november 2022 bleken de ouders geen vertrouwen meer te hebben in deze aanbieder. De ouders hebben daarna in februari 2023 bij een andere partij het dyslexieonderzoek uit laten voeren.

Naar aanleiding van het onderzoeksverslag van het dyslexieonderzoek werd het spellingsplan samen met alle betrokkenen aangepast. Toen [leerling] van deze aanpak onzeker werd, is in overleg met de ouders besloten haar hier niet langer mee te belasten.

In april 2023 bleek uit het dyslexieonderzoek dat [leerling] voldeed aan de kenmerken van dyslexie, maar niet aan die van ernstige dyslexie zodat zij niet in aanmerking kwam voor vergoede behandeling.

Uit de genoemde stappen blijkt dat de school het onderzoek naar en eventuele behandeling voor dyslexie niet onnodig heeft vertraagd. Achterstanden zijn niet ontstaan door het handelen van de school.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Ontvankelijkheid

De Commissie geeft in beginsel een oordeel over gedragingen en beslissingen die hebben plaatsgevonden in het jaar voordat de klacht werd ingediend. In groep 8 is geconstateerd dat [leerling] een achterstand had bij spelling en rekenen. De klacht is dat deze achterstand is ontstaan doordat de school te laat de onderwijsbehoefte heeft gesignaleerd en onderkend en daardoor niet tijdig adequate ondersteuning heeft geboden. Naar het oordeel van de Commissie is er sprake van een doorlopend proces: de geconstateerde achterstand kan niet los worden gezien van wat de school in de jaren daarvoor wel of niet aan ondersteuning heeft geboden. De Commissie zal daarom de jaren voorafgaand aan groep 8 betrekken bij haar beoordeling.

De ondersteuning door de school

De Commissie stelt vast op grond van de stukken en de verklaring van partijen ter zitting dat de school [leerling] vanaf groep 3 extra heeft ondersteund en dat zij alle schooljaren daarna

ondersteuning nodig heeft gehad. Uit de stukken blijkt op welke momenten OT's hebben plaatsgevonden en wat in gesprekken met de ouders is besproken. Ook staat beschreven welke interventies de school in ieder schooljaar heeft ingezet.

Uit het leerlingdossier blijkt dat de ondersteuning in eerste instantie vooral was gericht op concentratie en executieve functies. Vanaf eind groep 5 staat er in de aantekeningen dat er extra ondersteuning ingezet gaat worden op lezen en spelling volgens het dyslexieprotocol. Voorts werden diagnostische gesprekken met [leerling] gestart over rekenen en spelling. Begin groep 6 werd een leesplan gevolgd in het kader van het dyslexieprotocol, dat ook zou worden geëvalueerd. Uit de stukken komt niet naar voren hoe en wanneer deze evaluatie heeft plaatsgevonden. Verder staat in het leerlingdossier bij de start van groep 6 dat spelling nog geen prioriteit heeft. Er werd wel ondersteuning aan [leerling] geboden middels het extra oefenen van de spelling categorieën. Niet duidelijk is hoe intensief deze ondersteuning was. Ter zitting verschillen partijen van mening of er een handelingsplan voor spelling is gemaakt. Uit de stukken blijkt niet van het bestaan van een handelingsplan voor spelling in de schooljaren voorafgaand aan groep 8.

Verder blijkt uit de stukken dat [leerling] in groep 7 een eigen leerlijn volgt voor rekenen. Naast de klassikale instructie van de reguliere leerstof werkt zij met Rekenroute. Wanneer deze leerlijn is gestart en hoe deze methode een onderdeel is in het handelingsplan voor het rekenen, is niet uit de stukken op te maken.

In groep 8 heeft de school [leerling] intensieve ondersteuning geboden bij rekenen en spelling; de school heeft toen handelingsplannen opgesteld.

Uit bovenstaande weergave van de begeleiding van [leerling] door de jaren heen blijkt dat de school wel ondersteuning heeft ingezet, maar niet dat de school de ondersteuning planmatig heeft aangepakt op het gebied van rekenen en spelling en daar periodiek verslag van heeft opgemaakt. Noch uit de stukken noch uit de verklaring van verweerster ter zitting komt naar voren wat het effect van de ondersteuning op de verschillende momenten is geweest, of en hoe dit is geëvalueerd en hoe dit heeft geleid tot de bijstelling van handelingsplannen voor zowel rekenen als spelling. Partijen verschillen van mening of de ouders na ieder OT hiervan een verslag hebben ontvangen en daar ook mee instemden.

De school heeft geen opp opgesteld waarmee de ouders in hebben kunnen stemmen. De school is uitgegaan van het vertrouwen dat de ouders het eens waren met de door de school geboden extra ondersteuning.

Verweerster onderkent dat een opp met de instemming van de ouders duidelijkheid had gegeven of er al dan niet tussen de school en ouders consensus was over de ondersteuning van [leerling].

Een opp speelt een centrale rol in het cyclische proces van planmatig handelen bij het onderwijs en moet jaarlijks worden geëvalueerd zodat ouders en school met elkaar kunnen bespreken wat het effect van de geboden ondersteuning is. Zo kunnen de ondersteuning en de verwachtingen ten aanzien van de leerling tijdig worden bijgesteld. Doordat deze planmatige aanpak ontbrak, werden ouders in groep 8 negatief verrast door het reken- en spellingniveau van [leerling].

Gezien de zorgen die er waren ten aanzien van [leerling], haar schoolresultaten en de langdurige behoefte aan ondersteuning had van de school verwacht mogen worden dat de ondersteuning die

aan [leerling] geboden werd op planmatige wijze werd geboden. Op dit punt zal de Commissie de klacht gegrond beoordelen.

Of de ondersteuning inhoudelijk ook werkelijk onvoldoende is geweest en of [leerling] de in groep 8 geconstateerde achterstand op het gebied van rekenen en spelling heeft opgelopen als oorzakelijk gevolg van onvoldoende ondersteuning kan de Commissie niet vaststellen.

5. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen verklaart de Commissie de klacht gegrond voor wat betreft het ontbreken van een planmatig ondersteuningsaanbod. Voor het overige is de klacht ongegrond.

Vastgesteld te Utrecht op 10 oktober 2023 door mr. E.J.M. Hofhuis, voorzitter, mr. drs. G.W. van der Brugge, en drs. S.C.H. Pinkers, leden, in aanwezigheid van mr. drs. J. Pfeiffer, secretaris.

mr. E.J.M. Hofhuis
voorzitter

mr. drs. J. Pfeiffer
secretaris